שער המצוות — שמיני

דיני בהמה וחיה ועוף ודגים וארבה הטמאים והטהורים דע כי כל אלו הם תולדות נוקבא דז"א מן עיטרא דגבורה אשר בה שהיא הוי"ה דב"ן דההי"ן כנודע ועיטרא דחסדים היא הוי"ה דמ"ה דאלפין והנה בהמה בגימטריא ב"ן לרמוז כי היא נמשכת מעיטרא דגבורה שבטקבא כנז'. גם החיה היא משם ב"ן הנז' ובזה תבין מאמר רז"ל כי חיה היא בכלל בהמה כי מילוי המילוי דההי"ן יש בו כ"ג אותיות כמנין חיה ונמצא כי מילוי ההוי"ה דההי"ן היא גי' בהמה.

(א"ש אל תטעה שהמילוי לבדו עולה כמנין בהמה אלא ההוי"ה כולה במילוי ההי"ן עולה בהמ"ה ומילוי המילוי המובלע בתוכו הם אותיו' כמנין חיה והרי איך חיה בכלל בהמ"ה והרי נתבאר ענין בהמה וחיה דרך כללות ומ"ש מילוי דההי"ן יש בו כ"ג אותיות:) כמנין חיה ונמצא כי מילוי ההוי"ה דההי"ן הוא גימטריא בהמה.

(א"ש נלאתי להבין זה החשבון האמנם משנלע"ד הוא שצריך למלאות הווי"ן כדי שיהיה האותיות כ"ג וזה ענייננו ההוי"ה עצמה היא יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה הרי ב"ן ומילוי המילוי הוא כך יו"ד וא"ו דל"ת ה"ה ה"ה וא"ו וא"ו ה"ה ה"ה הרי כ"ג כמנין חיה.) ומילוי המילוי שלו המובלע בתוכו הם כמנין אותיות חיה והרי איך חיה בכלל בהמה והרי נתבאר ענין החיה והבהמה דרך כללות ועתה נבאר פרטן.

הנה נתבאר אצלינו בשער ההקדמות בדרוש החו"ג כי הנה החסדים התחתונים אשר בתנ"ה דז"א במקום המגולה הם יורדת לבדן ביסוד דז"א ואח"כ יורדים חמש גבורות ג"כ ביסוד אחר שכבר ירדו השלשה חסדים הנז' שם ובדרך ירידת הגבורות מתערבות שלשה גבורות עליונות הנקרא חג"ת עם אותם השלשה חסדים ומתמתקות ומתבסמות עמהם והנה אעפ"י שהחסדים אשר שם חוזרין לעלות מן היסוד בסוד אור חוזר כנודע עכ"ז נודע כי כל בחינת קדושה נשאר ממנה רושם אחד קיים בכל מקום שהולך והנה כל גבורה או חסד הוא שם הוי"ה אחת כנודע ונמצא כי רושם השלשה חסדים נתחברו עם השלשה גבורות בעת שנתמתקו עמהם והרי הם ששה ההויו"ת שהם ג"פ ב"ן כי כל גבורה עם רושם החסד המתחבר עמה נעשה ב"ן אחד והב' גבורות תחתונים הנקרא נו"ה לא נתמתקו דרך ירידתן כי אין שם רק שלשה חסדים בלבד ולכן הם מתחברים יחד להיותן מסוג אחד שהם עדיין גבורות בלתי מיתוק וגם להיותם בחינת נו"ה ונקרא בנים כנודע ואז נעשה ב"ן רביעי וכנגדם אמרו בהגדת פסח כנגד ארבעה בנים דברה תורה וכו' כמבוא' שם. ואמנם שני גבורות נו"ה אלו התחתונו' הם מתמתקות אח"כ כשחוזרין השלשה חסדים לעלות למעלה מן היסוד דרך אור חוזר כנז' נמצא כי השלשה גבורות חג"ת נתמתקו דרך ירידה באור ישר ושני גבורות נו"ה נתמתקו בסוד אור חוזר דרך עליית החסדים ועתה נבוא אל הביאור כי הנה הבהמה והחיה שניהם מבחי' אלו הב' גבורות התחתונות אלא שהבהמה מן המילוי והחיה מן מלוי המילוי כנז' ולהיותם ב' גבורות התחתונות הם כבדים בתנועתם ואינם מעופפות כמו העופות אבל הבהמו' יותר כבדה בתנועתה מן החיה כי החיה היא בחי' המילוי של הבהמ' כנז'.

והנה נמצא בהמ' הוא בחי' ב' גבורות התחתונות שהם ב' הויו"ת המתחברת ונעשות ב"ן כחשבון בהמה ויש בהמה וחיה טמאה וטהור' ואמנם הטמאה היא מן בחינתה כשלא נתמתקו כי הם דינים קשים גמורים והחיצונים נאחזים בהם ולכן נאסרו באכילה. והטהורה היא מבחינתה כאשר נתמתקו כבר דרך עליית החסדים כנז' ולכן סימני בהמה טהורה והחיה הטהורה הוא שיהי' מעלת גרה ומפריסי פרסה והשני סימנים נתבארו בכתוב והנה בהיותה מעלת גרה הוא הוראה שאלו השני גבורות תחתונות שהם שני הויו"ת דב"ן הד' כנ"ל כבר נתמתקו עם החסדים ולכן נעשו מסוג שלשה עליונות המומתקות שהם ג"פ ב"ן כנ"ל ונתחברו יחד ונעשה גרה שהוא התחברות ד' בנים שהוא גי' ארבע פעמים ב"ן ולהורות שנמתקו דרך עליה לכן הם מעלת גרה כי ע"י העלייה נעשו גרה ונודע שאחר שנתמתקו כולם ביסוד דז"א אז יוצאות מאחורי היסוד לחוץ וניתנים בדעת הנקבה העומד שם ממש והנה כאשר הם נכללות יחד לפי שנתמתקו ויוצאים וניתני' בדעת הנקבה לא שלטו בהם החיצונים אלא כולם יחד שלימות הולכות שם בחיבור אחד אז הם כשרות וטהורות ואם לאו אינם טהורות אעפ"י שנתמתקו כיון ששלטו בהם החיצוני' ולכן להכיר זה צריך טהרה שני והוא מפריס פרסה כיפ"ר חמש גבורות מנצפ"ך הניתנות אל הנקבה הנקרא אדנ"י כמנין ס"ה להורות כי כל החמש גבורות יחד כולם מתחברות וניתנות בנקבה ולא חסר מהם דבר כי החיצוני' לא שלטו בהם ולכן צריכות שני סימנים ליטהר והנה החיה גם היא מן ב' גבו'

התחתונות הנז' ולכן הם צריכות ג"כ בסימנים הנז' אבל אינם אלא מבחי' מילוי המילוי ולכן יש לה סימנים אחרים להכיר בינה לבין הבהמה כנזכר בתלמוד ולא קבלתי סוד פירוש שלהם.

אמנם העוף הוא מן ג' גבורות חג"ת העליונות הממותקות שאז הם בגי' שלשה פעמים ב"ן כנ"ל בהתחברות שלשה הויו"ת החסדים עמהם ולכן עוף גי' ג"פ ב"ן וכנגד ג"פ ב"ן אלו נקרא יוסף כנז' בדרוש מצות מילה פרשת לך לך וזה טעם התעופופתם באויר להיותם גבו' עליונים ומצורף לזה כי הנו"ה הם רגלים אבל החו"ג הם זרועות וכנפים ולכן הם מעופפי' ובפרט כי הם גבורות שהם יסוד האש המעופף על כל היסודות כנודע. ונמצא שהעופות הם אש הגבורה כנז' לחכמי הטבע ובפרט שהם מן הכנפי' שבהם ונודע כי בהכרח הוא שלפעמים החיצונים יונקים מן אלו הגבורות העליונות אע"פ שהם ממותקות כנז' שמפני זה לא הספיק סימן מעלה גרה המורה על המיתוק אלא הוצרך סימן מפריס פרסה להורות כי לא נאחזו בהם החיצונים ולכן אע"פ שהם ממותקות עכ"ז לפעמים מתאחזים בהם החיצונים ואז מתהוים מהם עופות טמאים אבל העופות הטהורות הם מבחינתם כאשר לא שלטו בהם החיצונים ולפי שכיון שהם ממותקות אין בהם אחיזה אל החיצונים אלא על צד המקרה כשהעונות גוברים מאד לכן רוב העופות הם טהורים שאין להם מספר כנז' לרז"ל באלו טריפות חוץ מן כ"ד עופות טמאים שפרטן הכתוב גם שהם מבחינת ששה הויו"ת שהם ג"פ ב"ן לכן יש מינים רבים בעופות אבל בהמה וחיה שהם מב"ן אחד בלבד הם מינים מועטים ולהיות שהחיה היא יותר קלה מן הבהמה ומעולה ממנה כנז' לכן יש בה שבעה מינים אבל בהמה לא יש בה רק ג' מינין טהורין בלבד.

והנה הארבה הוא מכל הארבעה בנים ביחד ולכן ארבה הוא גי' ארבעה פעמים ב"ן ולכן הארבה הם רבים לאין קץ כמ"ש את חילי הגדול וכתיב ויכס את עין כל הארץ וכו' והטעם הוא כי הם מכל ארבעה בני' ביחד והענין הוא כי אינו דומה מרובים העושים את המצוה למעוטי' כו' כמ"ש רז"ל על פסוק איכה ירדוף אחד אלף ושנים יניסו רבבה וכפי הראוי לפי חשבון אחד ירדוף אלף לשנים צריך ב' אלפים ולא עשרת אלפים שהם רבבה אלא שבהיות החשבון נוסף כל שהוא ניתוסף בחינת רבים בו ע"ד הצירוף כי תיבה בת ד' אותיות בונה כ"ד בתים ובת חמש בונה ק"ך ובת שש בונה תש"ך בתים וכן כאן כי בהתחברות ב' הויו"ת דב"ן הד' נולדו מיני בהמות מועטים ובהתחברות ג"פ ב"ן נולדו עופות רבים במאד מאד מכל הבהמות וחיות ובהתחברות ארבעתם נולדו הארבה שהם כחול הים ונמצא שהוא ע"ד צירוף האותיות כי פעם יתחבר חסד שבגבורות עם הת"ת שבשלשה חסדים ויולידו כמה מינים ופעם יתחבר גבורה שבגבורות עם הת"ת שבחסד ויבראו מינים וכו' ע"ד צירוף האותיות ממש וז"ס וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק ונודע כי יצחק הוא בחינת הגבורה בהיותם עדיין בז"א כי לכך היה יצחק זכר אע"פ שהוא מן הגבורה שהם נוקבין והנה אלו החמש גבורות נעשים בבחינת ארבע בנים כנ"ל וכן עולה יצחק בגי' כנ"ל בפרשת לך לך במצו' המילה וגם הוא גי' ארבה שהם ארבעה בנים כנז' וז"ס וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק.

והנה הדגים הם ג"כ מהתחברות ארבעה בנים הנז' ולכן גם הם רבים לאין חקר וכמ"ש וידגו לרוב בקרב הארן וזה נרמז בשמו הנקרא ד"ג כי אות ד' הוא ב"ן הד' הנמתק דרך עלייה ואות ג' הוא סוג אחד משלשה בנים המומתקים. ואמנם יש שני שינויים בין הארבה לדגים האחד כי בארב' נכלל כל הארבעה בנים יחד בחיבור אחד מה שאין כן בדג שלא נתחבר יחד אבל הג' נתחברו יחד ומהם לקחו הדגים בתחילה להיותם ממותקים בתחלה ואח"כ הוסיפו עוד לקחת מב"ן הרביעי שהוא ד' של דג והב' הוא כי בארב' לקחו כל פרטיות חשבון הארבעה בנים שהם גי' ארבה אבל הדג הוא כללות ארבעתן לבד ארבע אחדים בלבד ולהיות שני יתרונות אלו בארבה מבדגים לכן הארבה מעופפים כי יש בהם כח ייתרה מן הדגים שאינם מעופפים:

שיקוץ הנפש כתי' אל תשקצו את נפשותיכם וכו' ואמרו רז"ל מכאן שהמשה' נקביו עובר על לא תשקצו וגו' הטעם יובן במ"ש בפ' עקב בפ' ואכלת ושבעת וגו' כי ענין האכילה הוא לברר האוכל מתוך הפסולת והאוכל שהוא המזון נבלע באברים והפסולת נעשה מותר ונדחה למטה כנוד' ומהם נעשו הקליפות וטמאתה את ציפוי פסילי כספך וגו' תזרם כמו דוה צא תאמר לו כי הם בחי' היציאה של נקב האחור וכמ"ש בענין פעור ע"ש ולכן המשהה נקביו שמשהה המותר והקליפה ההיא מלדחותה אחר שנגמר בירורה ועיכולה הנה הוא משקץ את נפשו ממש יותר ממה שמשקץ את גופו ונודע כי בכל דרכיך דעהו ולכן צריך שיכוין האדם כוונה זו בלכתו לבית הכס' טרם הכנסו שם כי אסור להרהר שם.